

КЫРГЫЗ ТИЛИ

10-КЛАСС

ВАРИАНТ № 3

(окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн мектептер үчүн)

Аты-жөнү: _____

2020

№ 1. Үндөштүк закону сакталган сөздү белгилеңиз.

- А) тоолордо
- Б) адабиятчы
- В) жарыя
- Г) операция

№ 2. Үндөштүк закону сакталбаган сөздү белгилеңиз.

- А) көрүнүш
- Б) күлүк
- В) сөздөр
- Г) касиеттүү

№ 3. Орфоэпиялык эрежеге ылайык сөздү белгилеңиз.

- А) таап алды
- Б) качты
- В) сөзсүз
- Г) үссүн

№ 4. Өтмө маани катышкан сүйлөмдү белгилеңиз.

- А) Алтын кымбат, баалуу, сары түстүү металл.
- Б) Тишин алтындан жасатты.
- В) Кум-Төрдөн алтын казылып алынып жатат.
- Г) Алтындай болгон убактысын кетирди.

№ 5. Төмөнкү сөздөрдөн омонимге мисалды белгилеңиз.

- А) асман
- Б) үй
- В) китеп
- Г) эмгек

№ 6. Чырайлуу деген сөзгө синонимди белгилеңиз.

- А) барктуу
- Б) келишимдүү
- В) жугуштуу
- Г) табылгалуу

№ 7. Берилген фразеологизмге мааниси жагынан жакын кайсы сөздү колдонууга болот?

Каш менен кабактын ортосунда.

- А) тез
- Б) зыкым
- В) коркуу
- Г) уялуу

№ 8. Кыймыл-аракеттин башталышын билдирген этиштин татаал формасы катышкан мисалды белгилеңиз.

- А) Жыйналышка чогула баштагыла.
- Б) Атайын адистер айтып келди.
- В) Аюу тартылгандыгын билип келе жатат.
- Г) Айтылгандарды жазып отурду.

№ 9. Тыныш белгиси туура коюлган мисалды белгилеңиз.

- А) Бир акылман айткан экен: “Чынчыл, ак ниет, адилет бол”.
- Б) Бир акылман айткан экен, чынчыл, ак ниет, адилет бол.
- В) Бир акылман айткан экен – чынчыл, ак ниет, адилет бол.
- Г) Бир акылман: айткан экен, “Чынчыл, ак ниет, адилет бол”.

№ 10. Асты сызылган сөздөрдөн аныктоочтук милдетти аткарган мисалды белгилеңиз.

- А) Эмгектин түбөлүктүүлүгү жөнүндө айтып берди.
- Б) Биздин эмгегибиз көпкө чейин даңктала берет.
- В) Ушул мезгил бизди көптөн бери күттүрдү.
- Г) Көптөн күткөн мезгил да келди

№ 11. Берилген текст иш кагаздарынын кайсы түрүнө тиешелүү экендигин белгилеңиз.

Мен Бекбоосун кызы Калича, Балыкчы айылынын жашоочусу драм театрдан 5 көйнөктү 10 күнгө алдым. 2020-жылдын 5-апрелинде кайтарып берүүгө милдеттенем.

- А) түшүнүк кат
- Б) мүнөздөмө
- В) тил кат
- Г) арыз

№ 12. Туура жазылган сөздөрдү белгилеңиз.

- А) ата баба, ата мекен
- Б) экс спикер, бирден бир
- В) чай пай, акыл эс
- Г) жан-жаныбар, күч-кубат

№ 13. Берилген татаал сүйлөмдүн курамында канча жөнөкөй сүйлөм бар экендигин белгилеңиз.

Аргымактын жакшысы азыраак оттоп көп жуушайт азаматтын жакшысы азыраак сүйлөп көп тыңшайт.

- А) 1   Б) 2   В) 3   Г) 4

№ 14. Кайсы катардагы сүйлөмдө биринчи бөлүгү экинчи бөлүгүнө багынып турат?

- А) Өзүнө тиешелүү жери болот, же болбосо көпчүлүккө тиешелүү болот.
Б) Алгач кепти өзү баштаган, андан кийин сөздү башкаларга берди.
В) Чукул кирип келди да, сөздөрүн бат-бат айтты.
Г) Минген аттарбыз чарчап, жүрүшүбүз жайлап баштады.

№ 15. Кайсы катардагы сүйлөмдө асты сызылган сөз тике маанисинде колдонулду?

- А) Көчөлөр гүлдөй болуп кооздолду.
Б) Көчөлөргө гүлдөрдү отургузуу башталды.
В) Сахнада кыздар гүлдөй бажырайып чыга келди.
Г) Спорттук олимпиада адамдар гүлдөй болуп ачылды.

**ТЕКСТТИ КӨҢҮЛ КОЮП ОКУП, №16-20
ЧЕЙИНКИ ТАПШЫРМАЛАРДЫ
ТЕКСТТИН НЕГИЗИНДЕ АТКАРЫҢЫЗ.**

Айतिकенин эрки да, өмүрү да баланын колунда сыяктуу эле. Бала көңүлсүз болсо, Айтике кайгынын дарыясына түшөт. Баласы көңүлдүү болсо, таалайдын тактысында отургандай кубанат. Баласы ыйласа, өзүнүн сөөгүн бирөө чагып жаткандай сыздайт. Өзүнүн жашыктыгын дайыма каргайт. «Бала үчүн менин көз жашым оор» деп түшүнөт, бирок аны баладан жашырууга күчү келбейт.

№ 16. Айतिकенин сөөгү эмне үчүн сыздайт?

- А) бирөө чапкан үчүн
Б) кайгынын дарыясына түшкөн үчүн
В) баласынын ыйлаганы үчүн
Г) аялынан ажыраганы үчүн

№ 17. Эмнеге Айतिकенин эрки да, өмүрү да баланын колунда?

- А) Баласы акылдуу, ошондуктан баласына ишенет.
Б) Анткени баласын аябай жакшы көрөт.
В) Анткени Айतिकенин баласынан башка эч кими жок. Баласы үчүн жашайт, аны медресе тутат.
Г) Баласы иштеп көп акча табат, б.а. баласы тапкан акчага көз каранды.

№ 18. Берилген текстте кандай тема камтылган?

- А) мекен, эл-жер
Б) жаратылышты сүйүү
В) сүйүү
Г) ата менен баланын мамилеси, атанын сүйүүсү, камкордугу

№ 19. Айтике Эмне себептен ыйлайт, жашык болуп калган?

- А) кубангандан жашыйт
Б) карыган кишилер жашык болуп калышат
В) турмуштун кыйынчылыгын, жокчулукту, жалгыздыкты башынан өткөргөндүктөн, кыйналгандыктан, б.а. турмуш анны жашык кылган
Г) табиятынан ыйлаак, жашык киши

№ 20. Текст ким тарабынан баяндалып жатат?

- А) Айтике тарабынан
Б) белгисиз адам тарабынан
В) баяндамачы тарабынан
Г) автор тарабынан

Тесттин жыйынтыгын баалоо:

- Ар бир туура аткарылган тапшырма 1 балл менен бааланат. Тестке жалпы максималдуу 20 балл берилет.
- Топтолгон баллды 5 баллдык баалоо шкаласына которуу:

Балл	Баа
1-6	"2"
7-10	"3"
11-14	"4"
15-20	"5"